

• <<UN BARRIL DE SABO MOLL>>

Des del primer moment entrem en l'artifici que formarà el fil conductor de moltes de les narracions que hi ha aplegades dins del llibre: El vell Cristòfol conta moltes de les històries de la vila a una persona molt més jove (que en alguns casos apareix esmentada com a *cronista*) en un espai tan significatiu com és un cafè, el Cafè de la Granota:

- Qui és en realitat el cronista?
 - ◆ Un historiador jove
- Quina funció té plantejar les històries des d'aquest punt de vista?
 - ◆ Des d'aquest punt de vista el cronista no pot participar a la història, només escoltar. A mes, tot el que pensa el cronista no pot infloure el la història
- Quin rendiment dona a Jesús Moncada l'ús d'aquest artifici en moltes de les narracions?
 - ◆ Aquest artifici permet saber la opinió d'una persona durant la història
- Quines característiques i quines funcions dels cafès d'abans, sobretot els dels pobles fan que puguem considerar el Cafè de la Granota un espai especialment significatiu a l'hora d'explicar i recollir les històries?
 - ◆ Des de sempre els cafès han estat punt de reunió de moltíssimes històries. La gent va ha jugar i a contar el que li passa el dia i coses d'aquestes. Podriem dir que és l'epicentre de les històries

Jesús Moncada, per a introduirnos en l'ambient del dia del fets, utilitza les frases següents:

- *Uns núvols d'estazi baixaven per l'Ebre:*
- *Pareixia que ens volien ruixar amb tintures de dols*
- *Un dia lleig, xiquet, d'aquest que t'esmolten els nervis*

Comenteu la relació entre aquesta descripció de l'ambient i l'encadenament dels esdeveniments que ens son explicats després:

- Núvols de pluja que baixaven en la direcció de l'Ebre
- Semblava que els volien llençar alguna cosa
- Un dia trist, suposo que amb núvols

Comenteu la relació entre aquesta descripció de l'ambient i l'encadenament dels esdeveniments que en son explicats després

- Que per culpa dels núvols a en Florenci li va relliscar el barril i va caure carrer aball

Contraposeu les característiques del caràcter i la manera de ser de Pere Camps i de Florenci

- Son com el blanc i el negre, com el dia i la nit; eren totalment oposats: En Pere era tot un envejòs i sempre estava insatisfet. En canvi, en Florenci era alegre i no es queixava

Recolliu els noms dels diferents personatges amb què va topant Florenci i els comentaris que fan alguns d'ells. Poseu-vos en la pell de Florenci i digueu què devia estar pensant en el seu interior. Quina càrrega li afegeix el fet que es posi a ploure?

- La Clenxa:
 - ◆ Tot aquest sabò necessites per rentar-te Florenci?
 - ◆ Tan rubinoses duus les orelles
- El Barber:

◆ Fins quan et deixaràs abardar, babau?

- Estaria pensant que potser tindrien raó i s'hauria de rebotar. Així la gent creuria en ell. Però en Florenci no era aquest tipus de persona ofensiva.
- El fet que es posi a ploure afegeix que es carrer es mulli i si encara es inclinat i a més i ha sabó...

Totes les circumstàncies aboquen al desenllaç: el barril de sabó moll descontrolat baixant per la costa –evidentment molt més de presa del que havia pujat– fins a estavellar-se i produir-se un gran espetec. L'autor plateja diverses hipòtesis. Digue per quina us inclineu cadascú de vosaltres i justifiqueu la resposta:

- Se li va esmunyir de les mans perquè el sabó moll rellisca molt

Va se causa del cansament

No va ser casualitat que el barril baixés just en el moment que Pere Camps pujava per la costa

- És lògic ja que tothom sap que el sabó mullat rellisca molt

2. <<LA PLAGA DE LA RIBERA>>

Resum d'unes tres ratlles:

- En Jeroni, tenia a casa al Valerià que hi era als calabossos de l'ajuntament, i com que s'havien fet amics, va anar al director de la presó per a que li donés un treball o per que li ensenyés un ofici.

Fes una llista de les coses honrades que fa i sap fer Valeria:

- Cuinar
- Pintar les parets de la casa
- Fer algunes l'avors de l'hogar

Feu una llista dels episodis en que ha tingut veritable malastrugança i digueu quines <<qualitats>> voldria tenir Valerià

- Pel segon episodi diu que li agradaria tenir més experiència per a la delinqüència

Quins son els elements que contribueixen que la plaga de la ribera se'ns faci simpàtic?

- Com que agafa confiança, comença a fer les feines, menjar a taula, pintar les habitacions, etc.

Finalment, Jeroni fa la petició, que és el veritable motiu de la carta. Quina és exactament? Comenteu el joc irònic originat pel fet que la petició la faci precisament un agutzil, que està al servei de la llei

- Que el director de la presó li donés un treball o li ensenyés un ofici
- Diu que és un dels millors agutzil que hi ha, per que no pensés que encara que tingui un criminal a casa seva, no anés a ser un bon agutzil

En quines característiques pensa exactament Jeroni quan escriu: *A veure si entre tots donem una empenta a aquest ganàpia i en fem una persona de profit.*

- Ho diu com si fossin moltes persones les que volen ajudar a aquest delinqüent, però no és així

3.<<ABSOLTES I SEPELI DE NICOLAU VILAPLANA>>

En conjunt els fets explicats en aquest conte transcorren en quatre moments diferents. Escriviu, de manera sintètica, tots aquells fets que apareixen al relat i clasifiqueu-los segons els quatre dies en que va ocórrer cadascun d'ells:

<u>TEMPS</u>	<u>FETS</u>
Dia de la mort de Nicolau Vilaplana	Es discuteix amb el Soler per fer trampes jugant a la botifarra.
Dia de l'enterrament de Nicolau Vilaplana	El poble va a l'enterrament, però una mica amoïnat per culpa del partit de futbol
Dia en què el Vell Cristòfol explica els esdeveniments	Des de l'enterrament escoltaven els crits, i quan marcaven gol a favor del poble, ningú es podia alegrar.
Dimecres anterior a l'explicació d'en Cristòfol	Florentí posava del revés en fill gran d'en Nicolau

El narrador deia que *el pobret ens va fer la guitza*. Què vol dir exactament amb aquesta frase feta?. Quina funció té el diminutiu pobret?

- Que els va aixafar el partit més important de la temporada
- Pobret indica una persona pobre + persona petita o estimada

Quines circumstàncies es van afegir a la mort involuntària, evidentment de l'oncle Nicolau perquè l'enterrament hagués de coincidir precisament amb l'hora del partit?

- Doncs que el jugadors dels dos equips es trobaven les graderies buides

Perquè l'enterrament de l'oncle Nicolau va ser un èxit rodó?

- Com que tothom estava pensant en el partit, en quan s'escoltava un soroll, a la gent el cor li feia figures

4.<<PARAULES DES D'UN OLIVER>>

Aquest relat està presentat en forma d'un llarg monòleg (el que l'home que hi ha enfilat dalt d'un oliver la adreça s'Isidre, el propietari del tros) i es construeix al voltant d'una doble sorpresa. Expliqueu els motius per què l'home que hi ha dalt de l'oliver té un ensurt i quina és la seva preocupació o el seu problema. Després, expliqueu també els motius de la sorpresa d'Isidre i quin és el seu neguit.

- Doncs quan va veure a l'Isidre que es disponia a pegar-li amb el pal, ja es pensà que la Basilissa s'havia oblidat de dir-li que aniria a recollir les olives i que l'Isidre havia sigut el seu amic de sempre i que a la batalla de l'Ebre li va salvar unes quantes vegades.
- Doncs l'Isidre que venia a la botiga va veure que li estaven prenent les olives i quan va veure que era ell va córrer a pegar-li amb el pal

En el text es poden distingir també dos eixos temporals, la transició entre els quals està marcada pel fragment següent. Diferencieu tot el que s'explica abans i després d'aquest fragment segons la informació que aporta i la funció que té el conjunt del relat: *Així que, avui, a punta de dia, he carregat sacs i borrasses al tractor i ja ho veus: la feina gairebé enllestida:*

- Li deia que no s'enfadès, que era un bon home i totes aquestes coses (per que no li pegui) i que li va dir a la Basilissa que ho digués quan anés a la botiga, però l'Isidre ja li anava a pegar

A la narració apareixen termes propis del camp i del seu conreu. Recolliu tot el lèxic pertanyent al camp semàntic de la agricultura i expliqueu que volen dir les paraules: *aixecades*, *bancalets*, *borrasses*.

- Vocabulari: Oliver, horta, secà, sacs d'olives, aixades, arbres, arrels, collita, oli, cigrons, patates, bocí de terra, llaurar, pagès, tractor,
- Aixada: Eina per cavar al camp; amb una plnxa de ferro a un dels extrems del pal
- Bancalets: Trossos petits de terra plana conreada
- Borrasses: La part mes basta de l'estopa que deixem sense netejar

5.<<INFORME PROVISIONAL SOBRE LA CORREGUDA DE L'ELIES>>

El relat es centra en els pocs minuts que va durar la correguda d'Elies Santpau entre casa seva i el cafè Silveri, lloc de parada dels autocars de la línia de Lleida

Expliciteu clarament la causa que va empènyer l'Elies córrer com un desesperat

- Per dir-li al ordinari que no portés les medecines

Vist això digueu que considereu mes important a l'hora que el fet hagi quedat fixat a la memòria col·lectiva del poble: per la rapidesa de la correguda o el motiu que la va desencadenar

- La rapidesa de la correguda ja que tothom veia pels carrers on hi havia anat i a la hora que hi havia passat

Com valoreu l'actitud d'Elies? Amb quins adjectius la podeu qualificar?

- Sembla que està bastant interessat en els diners, encara que no era el moment. Sembla que va córrer tant nomès per ahorrar uns calerons
- Rasca-butxaques, tacany ... potser ahorradòs

6.<<FUTBOL DE RIBERA>>

Expliqueu com l'especial situació del camp de futbol servia per fer pressió psicologia sobre els arbitres

- Perquè els seguidors de l'equip de Ribera li deien a l'àrbitre que ho tirarien al riu si no guanyaven

Justifiqueu la importància de la situació del camp amb un desenllaç d'aquest relat:

- Com que l'altre equip mai havia estat en un riu, els del ribera els van ficar sis gols

Quant ja està jugant el partit hi ha unes actuacions de l'equip visitant i de l'àrbitre que alteren els ànims de l'espectador:

a) Expliqueu com s'encadenen els fets que porten a l'intent de revolta:

- Doncs que el primer gol va ser un fora de gol claríssim i això va enfurismar als seguidors locals

b) Enumereu els insults que el públic adreça a l'àrbitre. Relacioneu els comentaris del secretari del jutjat i del capellà amb les seves respectives ocupacions

- Et farem empassar el xiulet // Barrut // Brètoln Animal!!! // Que et llencin al riu // Faldilletes // Poca-solta // El que ha fet aquest àrbitre és de codi penal // De condemnaió eterna senyor secretari

- El secretari feia càstics judicials i el capellà càstigs per a lladres

El que ningú no es podia imaginar és que el Segre i l'Ebre es convertiren en dos jugadors més de l'equip local. Expliqueu el protagonisme dels dos rius en le desenllaç del partit i comenteu l'actitud que van adoptar els jugadors visitants i l'actitud dels locals amb els perdedors

- Per culpa de la pujada del caudal van invadir el camp fent que ocupés un pam d'aigua. L'altre equip va perdre la concentració i els hi van clavar sis gols.

7.<<SENYORA MORT.CARTA DE MIQUEL GARRIGUES>>

El conte de Jesús Moncada té, en aquesta ocasió, forma de carta. Tanmateix, l'autor de la carta no sap escriure i s'ha de valer d'una altre persona que faci la tasca de la redacció física:

- Ompliu el quadre següent:

<i>Pregunta</i>	<i>Resposta</i>
Qui es l'autor intel·lectual de la carta?	Miquel Dalmau
Qui redacta materialment la carta?	Miquel Garrigues
Qui es el destinatari o destinatària de la carta?	Senyora mort
On estàn escrivint la carta?	El cafè de la granota

Què va passar en el mateix lloc quasi un any abans de la redacció de la carta?

- Que l'oncle Campells va morir jugant a la botifarra

Després del llarg primer paràgraf, l'autor de la carta es presenta. Perquè fa la precisió que farà? Quin recurs usa la gent de Maquinensa a l'hora de distingir famílies que porten un mateix cognom?

- Ho fa per presentar el tema que presenta
- Segons la zona o els carrers on aquests vivien

Abans Miquel feia de barquer passant gent d'una banda a l'altre del riu. Digueu que li ha tocat fer els vint anys següents a l'inici del funcionament del pont

- Va fer de minaire

Quan podia fer la feina que li agradava, Miquel xalava. Segons el que s'explica en el text, en que consistia la seva professió de barquer, es a dir, quines tasques havia de fer? Quines tasques concretes li ha tocat fer després?

- En Miquel, quan era barquer portava gent, gran part, miners que anaven a treballar
- De miner carregava llaüts de carbó

Quan ja ha exposat la pròpia història personal, Miquel expressa la seva petició: fer de barquer en el més enllà, per passar les ànimes dels difunts al lloc on viuen els morts, ja que Caront (el barquer oficial) es veu una mica cascador: mai se li hauria ocorregut, però fer de barquer dels morts si l'hipotecari honorat no li hagués fet unes explicacions sobre les figures d'un quadre que havia pintat:

Expliqueu com va anar tot això

- Doncs li va ensenyar un quadre que hi havia fet d'un barquer amb la seva barca i li va explicar que els

morts havien de travessar un riu molt ample per arribar al seu destí.

Busqueu informació sobre Caront, personatge de la mitologia grega, que us permeti completar les explicacions que hi ha al relat. Expliqueu perquè els grecs ténen el costum de posar una moneda dins de la boca dels difunts:

- Perquè Caront exigia diners per travessar el riu amb la seva barca

9.<<ELS DELFINS>>

La seva preocupació actual és qui ocuparà el seu lloc quan ell deixi vacant i el successor serà digne de fer la funció que ell considera importantíssima. Ompliu el quadre amb les virtuts i els defectes que troba a cada un dels candidats a succeir-lo:

	Joan Campells	Joaquin Coloma	Pere Cistella
Virtuts		Té presència	
Defectes	Baixet	Bastò	Efusió la família del mort

Expliqueu la relació entre la lluita per la successió i el títol del conte, tot responant les preguntes següents:

Quina monarquia usava originàriament el nom de delfi per a designar el precedent de la corona?

- La monarquia francesa

Quina extensió de significat ha tingut aquest mot? Coneixeu altres casos en que s'usin?

- Un tenia que accedir al tro per a succeir a l'anterior
- Per denominar a l'animal acuàtic: També es un nom

D'acord amb el tó del conte, queda justificat el títol <<els delfins>>? A quins personatges es refereix?

- Es refereix a J.Campells, J.Coloma i a P.Cistella.

Quasi al final del conte i referint-se a Joaquim Coloma s'afirma: Qui es fill de gat una hora al dia caça rates. Expliqueu el sentit d'aquest refrany i conteu alguna situació que l'exemplifiqui

- Que es semblava al seu pare i encara que poques vegades el fill feia el mateix que el pare. Per exemple quan recollien la taula o altres situacions, el fill feia el mateix que el pare

10.<<UN ENIGMA I SET UNICORNIS>>

El títol fa referència al cas que han de resoldre els set guàrdies de la guarnició de la vila. Les ordres de les altes jerarquies són taixable: cal acabar amb l'escàndol i arrestar el culpable:

Enumereu i descriviu els diferents guàrdies civils que apareixen esmentats en el relat

- Hermogenes Martínez, que pesava quasi cent quilos
- Epifanio Torrijos que era un escanyolit però ferreny.
- Marcelino que tenia un nas llargarut i escrutador.
- Rufino, que semblava ser un casanova.
- Joan Rius, Pere Sabata i Manuel la Lloca, eren els ximplers.

Observeu el to que usa Jesús Moncada quan parla dels guàrdies civils. Com els qualificariu?

- Segons el tó que utilitzava es veien que no eren molt professionals

Expliqueu de quina manera el set investigador dels guàrdies altera la vila dels vilatans. Detalleu de manera especial el motiu pel qual podia ser perillosa la presència de la cotorra Salomè al cafè de la granota

- Va fer creure al poble que s'havien de revolucionar amb els que caminaven per allè sols
- Salomè xerrava tot el que escoltava

11.<<AMARGA REFLEXIO SOBRE UN MANAT DE CEBES>>

Enumereu tot el que no eren les cebes, es a dir, els fets delictius que havia comès la Lloca

- Emportar-sen tres figues i posar-les sota el fanal del cantó del Carrer Major

Expliqueu perquè la Lloca s'ha vist obligat a fer de confident de la guardia civil

- Perquè a causa del delictes que ha comes, o parlava o aniria a la presò

Raoneu perquè la Lloca maleeix un manat de cabes, un manat de cebes molt concret

- Perquè la culpa de la situació en el que està, es d'aquestes cebes

Expliqueu quina és l'altre funció i els motius pels quals diferents grups i persones, tan diversos també, l'han apallissat quan va sortir de la caserna, una estana abans de la conversa amb Horaci:

- Anarquistes

Comunistes

Tres caçadors de la colla del negre

El sector rector

Expliqueu que vol dir la expressió més blau que una albergínia i recolliu altres modismes que continguin noms de colors, com, per exemple, <<vermell com un tomàquet>>

- La expressió més blau que una albergínia es refereix a la pallissa que li van ficar

12.<<L'ASSASINAT DE ROGER ACKROID>>

En el llibre que estem analitzant, unes vegades, Jesús Moncada ens va explicant fets i causes i ens amaga el desenllaç fins al final, i en altres ocasions ens diu de bon començament el desenllaç de la història el relat té la funció d'anant-nos presentant les causes que han aportat a aquella fi. Clasifiqueu el relat del recull El cafè de la granota segons aquests criteris i després digueu on col·locariu la narració <<l'assassinat de roger ackroyd>>

1-Un barril de sabó moll,

2-Un enigma i set tricorns,

3-La plaga de la ribera,

4–Amarga reflexió sobre un manat de cebes,

5–Amor en descubí supí,

6–L'assassinat del Roger Ackroyd,

7– Absoltes i sepeli de Nicolau Vilaplana,

8–Futbol de ribera,

9–Preludi de traspàs,

10–Senyora Mort, carta de Miquel Garrigues,

11–Paraules des d'un oliver,

12–Informe provisional sobre la correguda d'Elies,

13–Els delfins,

14–Guardeu-vos de somiar genives esdentegades.

- Jo posaria aquesta mes o menys al mig de la llista

13.<<AMOR FATAL EN DECÚBIT SUPÍ>>

Resum d'unes ratlles

- En Gervasi Fenolleda que recordant als seus avantpassats, i avergonyint-se'n al mateix temps del frau que havia sigut tota la seva família i incloent a si mateix apunyalà a la foto de Claudia Cardinale.

Digues perquè en Gervasi apareix apareix en aquesta escena i quin contrast fa amb la galeria de solemnes retrats dels seus avantpassats

- Perquè apareix ridícul amb camisa mitjons i sense corbata. I els avantpassats era mes o menys el mateix

Valoreu la satisfacció de les relacions matrimonials de Gervasi i Julià

- En Julià buscava sempre una excusa per no tenir relació amb ell

Quin opinió us mereix la doble moral de la nissaga, dels parents pròxims i fins i tot de la mateixa Natalia?

- Dons que feien semblar el que no eren

Quin sentit alliberador de les seves culpes té l'apunyalament de l'objecte de la seva passió adultera?

- Desata tota la rabia que té amb aquesta persona

14.<<GUARDEU-VOS DE SOMIAR GENIVES ESDENTEGADES >>

Destrieu aquells detalls del relat que ens permeten saber que es va celebrar un judici a Gabriela:

- Quan acudeix una dona i diu que tenia mirada de boja
- Quan el cobrador diu que fins que no va cridar ningú, no es va adonar que portava un ganivet a la mà

Les referències al judici i al final de la narració ens permet deduir que Gabriela va matar alguna de les tres persones que l'estaven esperant. Quin motiu l'aporta a cometre aquest acte?

- Perquè una bruixa li va dir que una de les persones que l'estigues esperant i li dones un peto al nen seria la que portaria el mal.

Analitzeu la conducta i els sentiments de cadascun dels personatges: jutgeu el comportament adúlter de Marcel·li quan viatjava a Tortosa per motius de feina

- De desconfiança

Atreviu-vos a aventurar un pronòstic: qui ha resultat la víctima de l'homicidi? Argumenteu les diferents opinions que es produeixin

- La víctima es la Gabriela, ja que després de sentir aquella frase va agafar desconfiança de la gent amb ella i el nen

<<OPINIÓ PERSONAL>>

El llibre està molt bé: Una de les coses que més m'agraden es que no hi ha una única història; els 14 contes que hi ha són totalment diferents l'un de l'altre; i és un món completament nou. Encara que hi havia alguns una mica estranya i aburrits, també n'hi ha de molt divertits. Una de les coses que no m'ha agradat es aquest ambient català... ja sé que el llibre es català, però és una mica típic català